

Ґрунти. Види ґрунтів. Природний комплекс. Властивості природного комплексу. Поняття про географічні ландшафти.

Ґрунт (від нім. *Grund* — земля, основа) — самостійне природно-історичне орґано-мінеральне тіло, що виникло у поверхневому шарі літосфери Землі в результаті тривалого впливу біотичних, абіотичних і антропогенних факторів, має специфічні генетико-морфологічні ознаки і властивості, що створюють для росту і розвитку рослин відповідні умови.

Основні види ґрунтів

До основних видів ґрунтів, з якими найчастіше стикаються городники Росії, відносяться: глинистий, піщаний, супіщаний, суглинистий, вапняна і болотиста. Кожна з них має як позитивні, так і негативні властивості, а значить відрізняється в рекомендаціях по поліпшенню підбору культур. В чистому вигляді вони зустрічаються рідко, в основному у комбінації, але з переважанням певних характеристик. Знання цих властивостей становить 80% успіху хорошого врожаю.

Глинистий ґрунт

Визначити глинистий ґрунт досить легко: після перекопки вона має крупнокомковату щільну структуру, в дощі жирно липне до ніг, погано вбирає воду, легко злипається. Якщо з жмені такої землі (вологою) скачати довгу ковбаску — її можна легко зігнути в кільце, при цьому вона не стане розсипатися на частини або тріскатися.

У зв'язку з високою щільністю, така ґрунт вважається важкою. Вона повільно прогрівається, погано вентилується, має низький коефіцієнт водопоглинання. Тому вирощувати на ній культури досить проблематично.

Однак, якщо глинистий ґрунт грамотно окультурити, вона здатна стати досить родючим.

Піщаний ґрунт

Піщаний ґрунт відноситься до легких видів ґрунтів. Пізнати її так само не складе труднощів: вона пухка, сипка, легко пропускає воду. Якщо жменю такої землі взяти в руки і спробувати сформувати грудку – нічого не вийде.

Всі якості, властиві піщаним ґрунтам, є і їх плюсом, і їх мінусом. Такі ґрунти швидко прогріваються, добре аеруються, легко обробляються, але разом з тим швидко охолоджуються, скоро пересихають, слабо утримують в зоні коренів мінеральні речовини (поживні елементи вимиваються водою у глибинні шари ґрунту). В результаті цього вони бідні на наявність корисної мікрофлори і погано придатні для вирощування будь-яких культур.

Супіщаний ґрунт

Супіщаний ґрунт — ще один варіант легких за механічним складом ґрунтів. За своїми якостями вона схожа з піщаними ґрунтами, але містить трохи більший відсоток глинистих включень, а значить володіє кращою утримуючою здатністю до мінеральних і органічних речовин, що не тільки швидко прогрівається, але і довго

утримує тепло, менше пропускає вологу і повільніше пересихає, добре аерується і легко піддається обробці. Визначити її можна тим же методом

здавлювання жмені вологої землі в ковбаску або грудку: якщо вона формується, але погано утримує форму – перед вами супіщаний ґрунт.

Зростати на таких ґрунтах може все, при звичайних методах агротехніки і виборі районованих сортів. Це один з непоганих варіантів для садів і городів. Проте прийоми підвищення і підтримки родючості даних ґрунтів так само не виявляться зайвими. На них рекомендовано регулярно вносити органіку (у звичайних дозах), висівати сидеральні культури, проводити мульчування.

Суглинистий ґрунт

Суглинистий ґрунт — найкращий вид ґрунтів для вирощування

садово-городніх культур.

Вона легко піддається обробці, містить великий відсоток поживних елементів, має високі показники повітря - і водопроводимості, здатна не тільки зберігати вологу, але і рівномірно розподіляти її по

товщі горизонту, добре утримує тепло. Якщо взяти жменю такої землі в долоні, і скачати її, то можна легко сформувати ковбаску, яку, однак, не можна зігнути в кільце, так як при деформуванні вона розвалиться.

Болотистий ґрунт

Болотисті або торф'яні ґрунту, так само знаходять застосування під розбивку садово-городніх ділянок. Однак, назвати їх хорошими для вирощування культур досить

складно: що містяться в них елементи живлення мало доступні для рослин, вони вбирають воду швидко, але так само швидко і віддають, погано прогріваються, часто мають високий показник кислотності. Проте, такі ґрунти добре затримують мінеральні добрива і легко піддаються окультурення.

Чорноземи

Чорноземи – це ґрунту високої потенційної родючості. Стійка зернисто-грудкувата структура, високий вміст гумусу, великий відсоток кальцію, хороші водопоглинаючі і водоутримуючі здібності дозволяють рекомендувати їх, як найкращий варіант для вирощування

сільськогосподарських культур. Однак, як і будь-які інші ґрунту вони мають властивість виснажуватися від постійного використання, тому вже через 2 – 3 роки після їх розробки, на грядки рекомендується вносити органічні добрива, висівати сидерати.

Крім того, чорноземи складно назвати легкими ґрунтами, виходячи з цього, їх часто розпушують внесенням піску або торфу. Так само вони можуть бути кислими, нейтральними і лужними, що так само вимагає своєї коригування.

Щоб зрозуміти, що перед вами дійсно чорнозем необхідно взяти гість землі і стиснути її в долоні, на руці повинен залишитися чорний жирний відбиток.

Деякі плутають чорнозем з торфом — тут теж існує прийом для перевірки: мокрий грудку ґрунту потрібно віджати в руці і покласти на сонці – торф висохне миттєво, чорнозем ж буде довго утримувати вологу.

При́родний ко́мплекс (лат. *complexus* — зв'язок) — система окремих природних об'єктів у їх екологічних взаємозв'язках. Природними комплексами є природа в цілому (навколишнє природне середовище), урочища, ландшафти, екосистеми, біогеоценозитощо.

Найбільшим природним комплексом є географічна оболонка. В її межах виділяють менші природні комплекси — материки та океани. Всередині материків і океанів виділяють менші природні комплекси — природні зони (наприклад, пустеля Сахара на материку Африка). Природними комплексами найменших розмірів є горб, заплава річки, яр тощо.

Ландша́фт **географі́чний** (рос. *ландша́фт* *географический*, англ. *geographic landscape*, нім. *geographische Landschaft* f) (від нім. *Landschaft*, вигляд простору, краєвид) — цілісна частина ландшафтної оболонки Землі, що утворилася в результаті складної й тривалої взаємодії основних геокомпонентів планети (гірських порід, води, повітря, біоти) в певних (щоразу специфічних) умовах середовища, і як наслідок — набула характерного вигляду в просторі.

Відтак, якщо у загальному розумінні, ландшафт це будь-який простір з характерним виглядом, то у географічному — це простір з характерним виглядом у межах ландшафтної оболонки Землі. Ландшафти мають різні розміри: від невеликих локальних утворень (річкові заплави й тераси, ерозійні яри і балки, гляціальні долини і горби тощо), до геокомплексів регіонального (рівнинні й гірські простори, континенти й океани тощо) й глобального (ландшафтна оболонки Землі) рівня.